

Regeringens proposition

1989/90: 35

om överenskommelse mellan de nordiska
länderna om folkbokföring

Prop.
1989/90: 35

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 19 oktober 1989.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Odd Engström

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner en överenskommelse mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om folkbokföring och antar en lag om överenskommelsen.

Överenskommelsen ersätter en tidigare överenskommelse i samma ämne från 1968. Den nya överenskommelsen träder i kraft den 1 januari, 1 april, 1 juli eller 1 oktober som infaller närmast efter det att tre månader förflutit från den dag samtliga parter har meddelat det norska utrikesdepartementet att de har godkänt överenskommelsen.

Lag om överenskommelse mellan Sverige, Danmark,
Finland, Island och Norge om folkbokföring

Härigenom föreskrivs följande.

Den överenskommelse om folkbokföring som Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge undertecknade den 8 maj 1989 skall gälla för Sveriges del. Överenskommelsen är avfattad på svenska, danska, finska, isländska och norska. Samtliga texter har samma giltighet. Den för Sverige utfärdade texten framgår av bilaga till denna lag. De övriga texterna skall kungöras genom publicering i Sveriges överenskommelser med främmande makter (SÖ).

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Regeringarna i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige har, för att underlätta folkbokföringen i de avtalsslutande länderna, överenskommit om följande:

Artikel 1

Denna överenskommelse gäller personer som är registrerade såsom bosatta i ett av de avtalsslutande länderna och som avser att flytta eller som har flyttat till ett annat av dessa länder. Tidsbegränsad vistelse som varar mindre än sex månader anses normalt inte som flyttning.

Artikel 2

1. Den som avser att flytta från ett av de avtalsslutande länderna till ett annat av dessa länder, skall anmäla detta till den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningslandet.

Nämnda myndighet tillställer genast den flyttande internordiskt flyttningsbetyg med bifogad blankett för internordiskt flyttningsbevis. Betyget är giltigt i tre månader från dagen för utfärdandet.

2. Den som har flyttat från ett av de avtalsslutande länderna och efter inflyttning bosatt sig i ett annat av dessa länder, skall inom den tid som gäller för flyttningsanmälan inom sistnämnda land, anmäla inflyttningen till den lokala registreringsmyndigheten. Samtidigt därmed skall han lämna det flyttningsbetyg med bifogad blankett för internordiskt flyttningsbevis som nämns i punkt 1. Har han inte flyttningsbetyg, skall den lokala registreringsmyndigheten rekvirera flyttningsbetyg från den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningslandet. Det åligger nämnda myndighet att genast lämna sådant betyg till den lokala registreringsmyndigheten i inflyttningslandet så att detta är myndigheten tillhanda senast 14 dagar efter rekvisitionen.

3. Den lokala registreringsmyndigheten i inflyttningslandet beslutar om en person skall registreras som bosatt i inflyttningslandet.

Registrering kan enbart ske med stöd av flyttningsbetyg. Så snart registreringen är gjord, skall den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningslandet underrättas. Underrättelse sker genom översändande av internordiskt flyttningsbevis.

Finner den lokala registreringsmyndigheten skäl att anta att den som har anmält flyttning bör anses som bosatt på annan ort i inflyttningslandet, skall myndigheten hänvisa honom till den lokala registreringsmyndigheten på den orten. Flyttningsbetyget återlämnas till honom med påteckning om hänvisningen.

Anser den lokala registreringsmyndigheten att den som har lämnat ett flyttningsbetyg inte kan anses som bosatt inom registreringsområdet, och föreligger inte fall som avses i föregående stycke, antecknas beslutet på blanketten för flyttningsbevis samtidigt som den flyttande underrättas. Flyttningsbetyget behålls av registreringsmyndigheten. Blanketten för flyttningsbevis skall genast återsändas till den lokala registreringsmyndighet som har utfärdat flyttningsbetyget.

Först när flyttningsbeviset har återkommit skall den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningslandet avföra den flyttande från registret. Som dag för utflyttningen anges den dag som inflyttningslandet registrerat som inflyttningsdag.

4. Har den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningslandet inte återfått flyttningsbeviset inom en månad från den dag som uppgetts som flyttningsdag, skall myndigheten vända sig direkt till den lokala registreringsmyndigheten i inflyttningslandet för att få de upplysningar som fordras med hänsyn till registreringen. Detsamma gäller om en lokal registreringsmyndighet har anledning att anta att en registerförd person har flyttat till ett annat av de avtalsslutande länderna.

Artikel 3

Frågan om en person enligt denna överenskommelse skall anses som bosatt eller inte bosatt i inflyttningslandet avgörs enligt lagstiftningen i detta land.

Om den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningslandet anser att registreringen inte är riktig, kan den ta upp frågan med den lokala registreringsmyndigheten i inflyttningslandet. Om enighet inte uppnås, kan den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningslandet anmäla frågan till landets centrala registreringsmyndighet som i sin tur kan ta upp frågan med inflyttningslandets centrala registreringsmyndighet.

Som inflyttningsland anses det land som en person har bosatt sig i efter inflyttning från ett annat land. Detta gäller så länge som de faktiska bostadsförhållandena är desamma som då inflyttningen skedde.

Artikel 4

De avtalsslutande länderna förbinder sig ömsesidigt att lämna de upplysningar som anses nödvändiga för bedömningen av bosättningsfrågan och att lämna underrättelse om de beslut som fattas.

Artikel 5

Med lokal registreringsmyndighet avses i denna överenskommelse:

i Danmark	folkregistret,
i Finland	registerbyrån,
i Island	nationalregistret,
i Norge	folkregistret,
i Sverige	pastorsämbetet (i Stockholm och Göteborg den lokala skattemyndigheten). Från och med den 1 juli 1991 den lokala skattemyndigheten.

Artikel 6

Formulär till internordiskt flyttningsbetyg och flyttningsbevis skall innehålla upplysningar om: 1. utflyttningsland, 2. kommun (i Sverige församling), 3. adress, 4. inflyttningsland, 5. kommun (i Sverige församling), 6. adress, 7. uppgiven flyttningsdag, 8. namn, 9. föräldrar, 10. make/maka, 11. kön, 12. födelsetid, 13. födelseort, 14 civilstånd och datum, 15. medborgarskap, 16. tidigare bosättning i inflyttningslandet, 17. namn och födelsetid på icke medflyttande make/maka, 18. namn och födelsetid på icke medflyttande förälder (för barn under 18 år), 19. anmärkningar. Vidare skall formulären ange datum för flyttningsbetygets utfärdande,

stämpel och underskrift, registrerad inflyttningsdag samt de tidsfrister som gäller i de olika länderna för flyttningsanmälan på inflyttningsorten.

De avtalsslutande ländernas formulär till flyttningsbetyg och flyttningsbevis skall ha samma form och innehåll men avfattas på respektive lands språk. Formulären skall fastställas efter samråd mellan de centrala myndigheterna i de avtalsslutande länderna.

Artikel 7

Överenskommelsen träder i kraft den 1 januari, 1 april, 1 juli eller 1 oktober som infaller närmast efter det att tre månader förflutit från den dag då samtliga parter har meddelat det norska utrikesdepartementet att de har godkänt överenskommelsen.

För Färöarna och Grönland träder dock överenskommelsen i kraft den 1 januari, 1 april, 1 juli eller 1 oktober som infaller närmast efter det att tre månader förflutit sedan Danmarks regering har meddelat det norska utrikesdepartementet att förutsättningarna för ikraftträdande är uppfyllda.

Det norska utrikesdepartementet meddelar de övriga parterna om mottagandet av dessa meddelanden och om tidpunkten för överenskommelsens ikraftträdande.

Artikel 8

Samtidigt som denna överenskommelse träder i kraft upphävs den nordiska överenskommelsen om folkbokföring från den 5 december 1968.

Artikel 9

En part kan i förhållande till var och en av de andra parterna säga upp överenskommelsen med en uppsägningstid av sex månader. Överenskommelsen upphör därefter att gälla från och med nästkommande 1 januari eller 1 juli. Uppsägning skall ske genom skriftlig underrättelse till berörd part och det norska utrikesdepartementet. Det norska utrikesdepartementet underrättar de övriga parterna om mottagandet av sådant meddelande och om dess innehåll.

Artikel 10

Originaltexten till denna överenskommelse deponeras hos det norska utrikesdepartementet, som tillställer de övriga parterna bestyrkta kopior därav.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde i Reykjavik den 8 maj 1989 i ett exemplar på danska, finska, isländska, norska och svenska språken som alla har lika giltighet.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 oktober 1989

Närvarande: statsminister Carlsson, ordförande, och statsråden Feldt, Hjelm-Wallén, S. Andersson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Hulterström, Lindquist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Nordberg, Engström, Freivalds, Wallström, Lööw, Persson

Föredragande: statsrådet Engström

Proposition om överenskommelse mellan de nordiska länderna om folkbokföring

1 Inledning

Den nu gällande överenskommelsen mellan de nordiska länderna om folkbokföring undertecknades den 5 december 1968. Överenskommelsen trädde i kraft den 1 oktober 1969. Den är publicerad i Sveriges överenskommelser med främmande makter (SÖ 1969:8) och är införlivad i svensk rätt genom kungörelsen (SFS 1969:493) om folkbokföring vid internordisk flyttning.

Nordiska rådet beslutade vid sin session år 1986 att ge ministerrådet i uppdrag att låta utarbeta förslag till en ny överenskommelse mot bakgrund av vunna erfarenheter från tillämpningen av den gällande överenskommelsen. Målsättningen var att bättre samordna och förenkla reglerna. Bl. a. borde enhetlighet uppnås i fråga om var en person skall anses bosatt så att Norden blir en helhet i det hänseendet. Ministerrådet tillsatte den 14 maj 1987 en arbetsgrupp med representanter för de avtalsslutande länderna för att göra den begärda översynen. Arbetsgruppen lämnade den 2 november 1988 en rapport med ett förslag till en ny överenskommelse. Den 9 december 1988 beslutade ministerrådet att till Nordiska rådet lämna förslag till en ny överenskommelse i överensstämmelse med vad arbetsgruppen hade kommit fram till. Vid sin session 1989 rekommenderade Nordiska rådet att ministerrådet vidtar åtgärder så att en ny nordisk överenskommelse om folkbokföring ingås i enlighet med ministerrådsförslaget.

Överenskommelsen har därefter undertecknats av representanter för de avtalsslutande länderna den 8 maj 1989.

I likhet med den äldre överenskommelsen innehåller den nya i första hand föreskrifter av administrativ art, föreskrifter om handläggningsrutiner m. m. för de myndigheter som har hand om folkbokföringsregistreringen. I överenskommelsen finns emellertid också föreskrifter om åtgärder som den enskilde skall vidta vid flyttning mellan avtalsslutande länder. Med hänsyn härtill bör överenskommelsen underställas riksdagen för godkännande. Vidare skall den komma till uttryck i form av lag.

Överenskommelsen träder i kraft den 1 januari, 1 april, 1 juli eller 1

oktober som infaller närmast efter det att tre månader förflutit från den dag då samtliga parter har meddelat det norska utrikesdepartementet att de har godkänt överenskommelsen. För Färöarna och Grönland träder dock överenskommelsen i kraft den 1 januari, 1 april, 1 juli eller 1 oktober som infaller närmast efter det att tre månader förflutit sedan Danmarks regering har meddelat det norska utrikesdepartementet att förutsättningarna för ikraftträdande är uppfyllda.

2 Överenskommelsens innehåll m. m.

Syftet med den överenskommelse om folkbokföring som träffades mellan de nordiska länderna 1968 var i första hand att förhindra att en person vid flyttning från ett nordiskt land till ett annat blev dubbelregistrerad. Dessutom avsåg man att genom en ordning med utväxling av flyttningsbetyg försäkra sig om att korrekta personuppgifter blev registrerade. Dessa huvudmål har i stort sett blivit uppfyllda. Olikheter i de olika ländernas bosättningsregler och registreringsystem har dock medfört vissa tillämpningsproblem. I en del situationer har detta fått återverkningar också för svensk del. I förhållande till Finland förorsakar det dubbla registreringsystem på lokalplanet med församlingar och registerbyråer som finns där problem, eftersom de kyrkliga registreringsmyndigheterna inte alltid tillämpar bosättningsreglerna på samma sätt som registerbyråerna. I förhållande till Danmark är ett problem att en vistelse som enligt svensk rätt är tillfällig kan i Danmark betraktas som en bosättning. En annan nackdel är att dansk praxis vad gäller avregistrering inte överensstämmer med överenskommelsen.

Målsättningen med den nu träffade överenskommelsen är att så långt det är möjligt samordna och förenkla reglerna om registrering vid flyttning mellan de nordiska länderna samt att trots olika bosättningsregler nå en likformig tillämpning av överenskommelsen. Detta har dock inte behövt resultera i några mera omfattande ändringar i sak i förhållande till den nu gällande överenskommelsen från år 1968.

Den nya överenskommelsen innebär i huvudsak följande. Vid denna redovisning nämner jag särskilt avvikelserna från den äldre överenskommelsen.

Artikel 1 anger vem överenskommelsen omfattar. Till skillnad från den nuvarande överenskommelsen innehåller den nya även en bestämmelse om vad som skall gälla vid en kortare vistelse än sex månader i ett annat nordiskt land. I den nya överenskommelsen har sålunda det tillägget gjorts att tidsbegränsad vistelse som varar mindre än sex månader normalt inte skall anses som flyttning.

Artikel 2 rör den praktiska handläggningen av internordiskt flyttningsbevis.

I punkt 1 andra stycket av artikeln anges att den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningslandet genast skall tillställa den flyttande internordiskt flyttningsbetyg med bifogad blankett för internordiskt flyttningsbevis. Det internordiska flyttningsbetyget har för närvarande en obegrän-

sad giltighetstid. Detta har medfört en del olägenheter mot bakgrund av att betyget bl. a. är avsett som en bekräftelse av lämnade personuppgifter. Ju längre tid som går från utfärdandet av betyget desto större är risken att lämnade personuppgifter kan ha ändrats. I den nya överenskommelsen anges därför att ett internordiskt flyttningsbetyg gäller i tre månader från dagen för utfärdandet.

Enligt den nu gällande överenskommelsen skall den lokala registreringsmyndigheten på begäran av den flyttande rekvirera flyttningsbetyg från den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningslandet. Registreringen i inflyttningslandet behöver emellertid snabbas upp. Myndigheten där kan självmant rekvirera internordiskt flyttningsbetyg. Den nuvarande skyldigheten för den flyttande att själv ombesörja flyttningsbetyg har därför slopats. I den nya överenskommelsen anges i stället att det åligger den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningslandet att genast lämna sådant betyg till den lokala registreringsmyndigheten i inflyttningslandet så att detta är myndigheten tillhanda senast 14 dagar efter rekvisitionen.

I den nu gällande överenskommelsen är det förutsatt att registrering i inflyttningslandet inte skall ske innan flyttningsbetyg föreligger. Det emellertid förekommit att registrering har skett utan att det funnits något flyttningsbetyg. I artikel 2 punkt tre andra stycket i den nya överenskommelsen sägs därför att registrering enbart kan ske med stöd av flyttningsbetyg. Så snart registreringen är gjord skall den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningslandet underrättas. Underrättelse sker genom översändande av internordiskt flyttningsbevis. Om den lokala registreringsmyndigheten i inflyttningslandet avvisar en flyttningsanmälan, skall registreringsmyndigheten enligt den nu gällande överenskommelsen anteckna beslutet på flyttningsbetyget och blanketten för flyttningsbevis. Blanketten återsänds därefter genast till den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningslandet och flyttningsbetyget återlämnas till den som har anmält flyttningen. Flyttningsbetyget är emellertid till för registreringsmyndigheten i inflyttningslandet och det är därför mer naturligt att det behålls av myndigheten och att den som anmält flyttning underrättas om beslutet. I den nya överenskommelsen förekriivs därför i artikel 2 punkt tre fjärde stycket för det fall den lokala registreringsmyndigheten i inflyttningslandet anser att den som har lämnat ett flyttningsbetyg inte kan anses som bosatt inom registreringsområdet, att beslutet skall antecknas på blanketten för flyttningsbevis samtidigt som den flyttande underrättas. Flyttningsbetyget behålls av registreringsmyndigheten. Blanketten för flyttningsbevis skall genast återsändas till den lokala registreringsmyndighet som har utfärdat flyttningsbetyget. För att förhindra dubbelregistrering eller att någon registrering inte alls förekommer under en viss period sägs i sista stycket av punkt tre i artikeln i den nya överenskommelsen att den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningslandet skall som dag för utflyttning ange den dag som inflyttningslandet registrerat som inflyttningsdag.

I artikel 2 punkt fyra anges den tidsfrist inom vilken den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningslandet bör återfå flyttningsbeviset. Fristen har kortats ned från två månader till en månad räknat från den dag som uppgetts som flyttningsdag. Om myndigheten inte återfår flyttningsbeviset

inom denna tid, skall den vända sig direkt till den lokala registreringsmyndigheten i inflyttningslandet för att få de upplysningar som fordras med hänsyn till registreringen.

I artikel 3 anges att frågan om eventuell bosättning i inflyttningslandet skall avgöras enligt lagstiftningen i detta land. I motsats till tidigare ges nu också regler om hur tvister mellan två länders lokala myndigheter skall avgöras. Det har nämligen visat sig att det behövs klargörande regler om hur utflyttningslandets registreringsmyndighet skall ta upp frågan om en registrering med inflyttningslandet. I artikelns sista stycke definieras inflyttningsland som det land en person har bosatt sig i efter inflyttning från ett annat land.

Artikel 4 rör omfattningen av ömsesidig information mellan länderna.

Artikel 5 upplyser om vilken myndighet som skall anses som den lokala registreringsmyndigheten. Vad gäller svenska förhållanden har införts att lokal skattemyndighet är avsedd myndighet fr. o. m. den 1 juli 1991.

Artikel 6 anger innehållet i ett flyttningsbevis. Jämfört med den tidigare överenskommelsen skall ytterligare några upplysningar lämnas. För att undvika felaktig registrering av släktskapsförhållanden skall flyttningsbetyget innehålla upplysningar om föräldrar och make/maka. Vidare skall upplysningar lämnas om namn och födelsetid på icke medflyttande make/maka och för barn under 18 år namn och födelsetid på icke medflyttande förälder. De två sistnämnda upplysningarna skall bara anges om utflyttningslandet har upplysningarna registrerade i operativt register. Slutligen skall för att minimera risken för dubbelregistrering i flyttningsbeviset anges om den flyttande tidigare varit bosatt i inflyttningslandet.

Artikel 7 – 10 rör datum för ikraftträdande m. m.

3 Lagrådets hörande

Vid sidan av i huvudsak administrativa föreskrifter för registreringsmyndigheterna i de avtalsslutande länderna innehåller överenskommelsen även några föreskrifter som faller inom det område som lagrådet skall granska. Lagrådets hörande skulle dock sakna betydelse på grund av frågans beskaffenhet.

4 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

1. att godkänna överenskommelsen mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om folkbokföring,
2. att anta förslaget till lag om överenskommelse mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om folkbokföring.

5 Beslut

Prop. 1989/90: 35

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.